

26.3.5

45a (משנה ה') → 46a (אף האי נמי שלא נטעו מתחלה לכך)

1. פסילי אלהיהם תשרפון באש לא תחמד קסוף וזהב עליהם ולקחת לה פן תוקש בו כי תועבת ה' אלהיך הוא: דברים ז, כה
 2. אבד תאבדון את כל המקמות אשר עבדו שם הגוים אשר אתם ירשים אתם את אלהיהם, על ההרים תרמים ועל הגבעות ותחת כל עץ רענן: דברים יב, ב
 3. ונתצתם את מזבחתם ושברתם את מצבתם ואשריהם תשרפון באש ופסילי אלהיהם תגדעון ואבדתם את שמם מן המקום ההוא: דברים יב, ג
 4. כי אם לא תעשו להם מזבחותיהם תתצו ומצבתם תשברו ואשריהם תגדעון ופסיליהם תשרפון באש: דברים ז, ה
 5. ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמוהו שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא: דברים ז, ו

- I ע"ז מוחבר לקרקע anything משנה ה'
 a v. 1 indicates that only those things on the (worshipped) mountains are banned, not the mountains themselves
 i ר' יוסי הגלילי v. 2 leads to similar conclusion
 b אשרה: (the exception) – ת"ק – because it is planted by man
 i אשרה: ר"ע is an indicator of a place of worship
- II Analysis:
 a Question: where do ת"ק and ריה"ג differ?
 i Answer1 (רבי"ח בשם ר"ל): whether decorations on mountains are כהר (מותר→ריה"ג) or not (אסור)
 ii Answer2 (ר"ש): all agree that כהר about a tree which was worshipped only after planting
 1 ת"ק: permitted (part of mountain)
 2 דיה"ג: prohibited
 (a) Proof: from extra line in משנה – "כל שיש בו תפיסת אדם אסור"
 3 Note: ר' יוסי בר יהודה also holds that if planted and subsequently worshipped – אסור
 (a) ריב"י: גרייטא – end of v. 2 implies that their gods cannot be the hills or the trees
 (i) Therefore: v. 3, obligating destruction of אשרות teaches that עץ רענן could be a "god"
 (ii) And: תחת כל עץ רענן is understood as ר"ע – as a marker of ע"ז
 (b) דבנן: apply v. 3 to a tree that was planted for that purpose
 (i) דיב"י: needs v. 3 for that as well; rather, he derives אילן שנטעו ולבסוף עבדו from v. 4 – only גידוע –
 1. Meaning: a tree where the branches must be cut down, but the roots are מותר –
 2. Challenge: the גמרא uses v. 3 (תשרפון)
 a. Answer: it intends אלו לא נאמר w/o v. 3, v. 4 would've been applied to tree planted as אשרה
 (c) דבנן: apply v. 4 to sequence of conquest – tear down, conquer than go back and destroy ע"ז
 (i) ריב"י: infers from v. 2 אבד – then תאבדון
 1. דבנן: use v. 2 for obligation to dig after its foundations
 2. דיב"י: infers that from ואתם את שמם – utterly destroy any remnant
 a. דבנן: interpret that as obligation to give it a degrading nickname per v. 5 (ר"א/ר"ע)
- III תנא of ש"ת: worshippers of mountains are liable for execution – but mountains are מותר; worshippers of vegetables and greens on mountains are liable for death and grass/vegetables are אסור
 a ר"ש: this follows ריב"י
 i Question: why not attribute to רבנן; and the tree was planted for this purpose
 ii Answer: parallel to mountain – just as mountain wasn't originally placed there for purpose of ע"ז,
 1 So too: tree was planted for innocent purpose and then worshipped – only אסור according to ריב"י